

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



МАУП



НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
**“ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ КОМЕРЦІЙНОЇ
ТАЄМНИЦІ”**
(для бакалаврів)

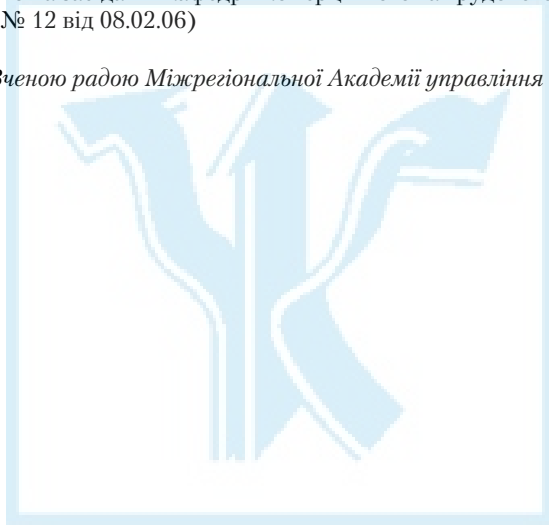
МАУП

Київ 2006

Підготовлено доцентом кафедри комерційного та трудового права
Н. О. Можаровською

Затверджено на засіданні кафедри комерційного та трудового права
(протокол № 12 від 08.02.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом



Можаровська Н. О. Навчальна програма дисципліни “Правовий захист комерційної таємниці” (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2006. – 24 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план дисципліни, зміст дисципліни “Правовий захист комерційної таємниці”, плани семінарських (практичних) занять, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Захист комерційної таємниці є комплексом організаційних, технічних та правових заходів, спрямованих на створення умов, що сприяють ефективній діяльності суб'єктів господарювання, захисту їх законних прав та інтересів, у тому числі права на конфіденційну інформацію. Основною метою дисципліни “Правовий захист комерційної таємниці” є формування у студентів системи правових знань, ознайомлення з основними матеріальними і процесуальними засадами, що забезпечують функціонування та захист цього правового інституту, спираючись на вже здобуті знання з цивільного, адміністративного, кримінального права й інших галузевих та міжгалузевих правових дисциплін (інвестиційне, антимонопольне, банківське право тощо).

В умовах становлення ринкових відносин підвищується значення здобутків науково-технічного прогресу і відповідного забезпечення надійної охорони секретів виробництва, комерційної та банківської таємниці, правової охорони державної науково-технічної інформації та захисту інших результатів інтелектуальної праці, особливо тих, що не перебувають під охороною патентного права, але становлять комерційну цінність. Розширюється і вдосконалюється сфера правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних із здійсненням підприємницької діяльності, боротьбою з проявами недобросовісної конкуренції. Збереження комерційної таємниці є однією з правових гарантій захисту підприємців від недобросовісної конкуренції. У цьому зв'язку підвищуються вимоги до майбутніх фахівців з правознавства, які потребують наявності ґрунтовних знань комерційного законодавства та практичних навичок застосування правових норм.

Мета дисципліни — опанувати основні принципи правового регулювання відносин у сфері захисту комерційної таємниці.

Завдання дисципліни:

- формування у студентів навичок застосування норм комерційного права в обраній сфері діяльності;
- усвідомлення відповідальності при здійсненні юридично значущих дій.

Змістові модулі

Модуль 1. Державне регулювання у сфері захисту комерційної таємниці.

Модуль 2. Правова охорона та захист комерційної таємниці.

Міжпредметні зв'язки

Вивчення дисципліни ґрунтується на здобутих знаннях фундаментальних правових дисциплін та курсу господарського права України.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН дисципліни

“ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	Змістовий модуль 1. Державне регулювання у сфері захисту комерційної таємниці Правове регулювання відносин у сфері захисту комерційної таємниці
2	Компетенція органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб у сфері охорони державної таємниці
3	Державні гарантії права на інформацію
4	Змістовий модуль 2. Правова охорона та захист комерційної таємниці Комерційна таємниця (інформація) як об'єкт правової охорони
5	Договірні відносини щодо охорони комерційної таємниці (інформації)
6	Правова охорона державної науково-технічної інформації
7	Державний технічний захист інформації
8	Захист інформації в автоматизованих системах
9	Охорона державної таємниці
10	Неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці
11	Відповідальність за порушення законодавства про інформацію
12	Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства про захист комерційної таємниці
Разом годин: 81	

ЗМІСТ
дисципліни

“ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ”

**Змістовий модуль 1. Державне регулювання у сфері захисту
комерційної таємниці**

***Тема 1. Правове регулювання відносин у сфері захисту
комерційної таємниці***

Зміст і структура навчальної дисципліни. Характеристика особливостей законодавства у сфері захисту комерційної таємниці.

Форми здійснення права на захист комерційної таємниці. Поняття правової охорони та правового захисту комерційної таємниці. Методи правового регулювання, що забезпечують захист комерційної таємниці. Нормативно-правові джерела.

Суб'єкти і об'єкти захисту комерційної таємниці. Особливості змісту прав та обов'язків іноземних громадян і осіб без громадянства.

Література [1; 3; 6–9; 11–14; 18–22; 36; 37; 55]

***Тема 2. Компетенція органів державної влади, органів
місцевого самоврядування та їх посадових осіб
у сфері охорони державної таємниці***

Компетенція державних органів, що здійснюють правове регулювання у сфері охорони комерційної таємниці.

Контроль та нагляд за додержанням законодавства про державну таємницю. Система і структура державних органів у сфері охорони державної таємниці.

Повноваження центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у сфері охорони та захисту комерційної таємниці. Режимно-секретні органи, їх права та обов'язки.

Література [1; 3; 4; 15; 16; 28; 32; 50; 55]

Тема 3. Державні гарантії права на інформацію

Поняття та визначення права на інформацію. Правові засади одержання, використання, поширення та зберігання інформації.

Інформаційні відносини. Основні принципи інформаційних відносин. Об'єкти інформаційних відносин. Суб'єкти інформаційних відносин.

Способи доступу до офіційних документів, письмової, усної інформації. Документи та інформація, що не підлягають наданню та ознайомленню.

Література [40–42; 44; 46; 50; 62]

Змістовий модуль 2. Правова охорона та захист комерційної таємниці

Тема 4. Комерційна таємниця (інформація) як об'єкт правової охорони

Поняття комерційної таємниці підприємств, установ, організацій. Відмежування комерційної таємниці (інформації) від доступної інформації, державної науково-технічної інформації, державної таємниці, банківської таємниці.

Принципи конфіденційності. Склад і обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, порядок встановлення охорони. Перелік відомостей, які не можуть становити комерційну таємницю.

Порядок забезпечення захисту конфіденційної інформації.

Права й обов'язки осіб, що володіють конфіденційною інформацією. Умови та правила здійснення діяльності у сфері захисту комерційної таємниці.

Література [1; 3; 4; 18; 22; 34; 37; 41; 56]

Тема 5. Договірні відносини щодо охорони комерційної таємниці (інформації)

Специфіка та особливості договірних відносин у сфері забезпечення охорони комерційної таємниці (інформації). Договір про захист комерційної інформації (про конфіденційність).

Відповідальність сторін за порушення умов договору, за розкриття комерційної таємниці. Підстави звільнення від відповідальності.

Література [1; 3; 44; 46; 50; 55; 66; 88]

Тема 6. Правова охорона державної науково-технічної інформації

Правова база, що регулює порядок одержання та використання науково-технічної інформації. Правовий режим науково-технічної інформації.

Державна реєстрація, облік і використання результатів науково-технічної діяльності

Суб'єкти правовідносин у сфері науково-технічної інформації. Відносини між власниками науково-технічної інформації, її споживачами і посередниками.

Література [1; 3; 5; 44; 46; 50; 55]

Тема 7. Державний технічний захист інформації

Технічний захист інформації. Забезпечення інженерно-технічними заходами порядку доступу, цілісності та доступності інформації.

Організація проведення комплексних перевірок науково-дослідних установ, що фінансуються з державного бюджету. Контроль за функціонуванням системи технічного захисту інформації. Оформлення результатів комплексної перевірки діяльності науково-дослідної установи.

Суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють діяльність у галузі криптографічного захисту інформації. Криптографічний захист інформації як вид захисту.

Література [1; 6; 9; 11; 14; 18; 22; 36; 38; 46]

Тема 8. Захист інформації в автоматизованих системах

Основи правового захисту інформації в автоматизованих системах. Об'єкти захисту. Суб'єкти відносин. Загальні вимоги щодо забезпечення захисту інформації в АС. Встановлення вимог і правил щодо захисту інформації. Організація захисту в АС. Служби захисту інформації в АС.

Література [4; 5; 25; 26; 28; 34; 46; 64]

Тема 9. Охорона державної таємниці

Державна політика щодо державної таємниці. Зарахування інформації до державної таємниці. Інформація, що не належить до державної таємниці. Державні експерти з питань таємниць, їх права та обов'язки. Порядок зарахування інформації до державної таємниці.

Звід відомостей, що становлять державну таємницю. Зміна ступеня секретності інформації та скасування рішення про зарахування її до державної таємниці.

Допуск громадян до державної таємниці. Відмова у наданні допуску до державної таємниці.

Література [1; 5; 10; 26; 28–34; 36; 48; 52]

Тема 10. Неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці

Неправомірне збирання інформації, що становить комерційну таємницю. Поняття розголошення комерційної таємниці. Суб'єкти відповідальності. Схилення до розголошення комерційної таємниці.

Види відповідальності. Накладання штрафів на господарюючих суб'єктів — юридичних осіб та їх об'єднання. Накладання штрафів на юридичних осіб, їх об'єднання та об'єднання громадян, що не є господарюючими суб'єктами.

Література [1; 3; 4–9; 25; 26; 37; 44; 50; 55]

Тема 11. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію

Види правопорушень згідно з чинним законодавством. Дисциплінарна, цивільно-правова, адміністративна або кримінальна відповідальність.

Захист особи від неправдивої інформації. Порядок оскарження протиправних діянь. Відшкодування матеріальної та моральної шкоди.

Суб'єкти відповідальності, посадові особи, службовці та громадяни.

Література [4; 22; 25; 26; 36; 37; 42; 44]

Тема 12. Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства про захист комерційної таємниці

Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.

Особливості відповідальності за порушення законодавства про комерційну таємницю. Недодержання встановленого порядку передавання інформації; безпідставне засекречування інформації; порушення встановленого порядку надання допуску та доступу до інформації; порушення встановленого режиму секретності та невиконання обов'язків щодо збереження таємниці. Оскарження прийнятих рішень.

Поняття та ознаки злочину.

Література [4; 9–11; 14; 44; 46; 69]

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Державне регулювання у сфері захисту комерційної таємниці

Тема 1. Правове регулювання відносин у сфері захисту комерційної таємниці

1. Характеристика особливостей законодавства у сфері захисту комерційної таємниці.
2. Поняття правової охорони та правового захисту комерційної таємниці.
3. Методи правового регулювання, що забезпечують захист комерційної таємниці.
4. Суб'єкти й об'єкти захисту комерційної таємниці.

Теми рефератів

1. Правові проблеми охорони та захисту комерційної таємниці.
2. Суб'єкти захисту комерційної таємниці.
3. Об'єкти захисту комерційної таємниці.

Тема 2. Компетенція органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб у сфері охорони державної таємниці

1. Компетенція державних органів, що здійснюють правове регулювання комерційної таємниці.
2. Контроль та нагляд за додержанням законодавства про державну таємницю.
3. Повноваження центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у сфері охорони та захисту комерційної таємниці.
4. Спеціально уповноважені органи державної влади у сфері забезпечення охорони державної таємниці.

Теми рефератів

1. Компетенція та повноваження державних органів, що здійснюють правове регулювання комерційної таємниці.
2. Повноваження центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у сфері охорони та захисту комерційної таємниці.

Тема 3. Державні гарантії права на інформацію

1. Правові засади одержання, використання, поширення та зберігання інформації.
2. Інформаційні відносини, їх основні принципи, об'єкти та суб'єкти інформаційних відносин.
3. Охорона інформації.

Теми рефератів

1. Основні принципи інформаційних відносин.
2. Суб'єкти інформаційних відносин.

Змістовий модуль 2. Правова охорона та захист комерційної таємниці

Тема 4. Комерційна таємниця (інформація) як об'єкт правової охорони (для самостійного вивчення)

1. Поняття комерційної таємниці підприємств, установ, організацій.
2. Відмежування комерційної таємниці (інформації) від доступної інформації, державної науково-технічної інформації, державної таємниці, банківської таємниці.
3. Принципи конфіденційності.
4. Склад і обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, порядок встановлення охорони.
5. Перелік відомостей, які не можуть становити комерційну таємницю.
6. Порядок забезпечення захисту конфіденційної інформації.
7. Права й обов'язки осіб, що володіють конфіденційною інформацією.
8. Умови та правила здійснення діяльності у сфері захисту комерційної таємниці.

Література [1; 3; 4; 18; 22; 34; 37; 41; 56]

Тема 5. Договірні відносини щодо охорони комерційної таємниці (інформації) (для самостійного вивчення)

1. Специфіка та особливості договірних відносин у сфері забезпечення охорони комерційної таємниці (інформації).
2. Договір про захист комерційної інформації (про конфіденційність).

3. Відповідальність сторін за порушення умов договору, за розкриття комерційної таємниці.
4. Підстави звільнення від відповідальності.

Тема 6. Правова охорона державної науково-технічної інформації

1. Державне управління у сфері науково-технічної інформації.
2. Основи державної політики в галузі охорони науково-технічної інформації.
3. Державна реєстрація, облік і використання результатів науково-технічної діяльності
4. Суб'єкти правовідносин у сфері науково-технічної інформації.
5. Відносини між власниками науково-технічної інформації, її споживачами і посередниками.

Теми рефератів

1. Правовідносини суб'єктів науково-технічної інформації.
2. Принципи державної політики в галузі охорони науково-технічної інформації.

Тема 7. Державний технічний захист інформації (для самостійного вивчення)

1. Технічний захист інформації.
2. Забезпечення інженерно-технічними заходами порядку доступу, цілісності та доступності інформації.
3. Організація проведення комплексних перевірок науково-дослідних установ, що фінансуються з державного бюджету.
4. Контроль за функціонуванням системи технічного захисту інформації.
5. Оформлення результатів комплексної перевірки діяльності науково-дослідної установи.
6. Суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють діяльність у галузі криптографічного захисту інформації. Криптографічний захист інформації як вид захисту.

Тема 8. Захист інформації в автоматизованих системах (для самостійного вивчення)

1. Основи правового захисту інформації в автоматизованих системах.

2. Об'єкти захисту. Суб'єкти відносин.
3. Загальні вимоги до забезпечення захисту інформації в АС.
4. Встановлення вимог і правил до захисту інформації.
5. Організація захисту в АС.
6. Служби захисту інформації в АС.

Тема 9. Охорона державної таємниці

(для самостійного вивчення)

1. Державна політика щодо державної таємниці.
2. Зарахування інформації до державної таємниці.
3. Інформація, що не належить до державної таємниці.
4. Державні експерти з питань таємниці, їх права й обов'язки.
5. Порядок зарахування інформації до державної таємниці.
6. Звід відомостей, що становлять державну таємницю.
7. Зміна ступеня секретності інформації та скасування рішення про зарахування її до державної таємниці.
8. Допуск громадян до державної таємниці. Відмова у наданні допуску до державної таємниці.

Література [1; 5; 10; 26; 28–34; 36; 48; 52]

Тема 10. Неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці

1. Неправомірне збирання комерційної таємниці.
2. Поняття розголошення комерційної таємниці.
3. Схилення до розголошення комерційної таємниці.
4. Види відповідальності.

Теми рефератів

1. Збирання та розголошення комерційної таємниці.
2. Правові питання щодо схилення до розголошення комерційної таємниці.

Тема 11. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію (для самостійного вивчення)

1. Види правопорушень згідно з чинним законодавством.
2. Дисциплінарна, цивільно-правова, адміністративна або кримінальна відповідальність.
3. Захист особи від неправдивої інформації.

4. Порядок оскарження протиправних діянь. Відшкодування матеріальної та моральної шкоди.
5. Суб'єкти відповідальності, посадові особи, службовці та громадяни.

Література [4; 22; 25; 26; 36; 37; 42; 44]

Тема 12. Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства про захист комерційної таємниці

1. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.
2. Особливості відповідальності за порушення законодавства про комерційну таємницю.
3. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю (підприємницьке шпигунство).
4. Розголошення комерційної таємниці. Відповідальність.

Теми рефератів

1. Юридична відповідальність за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю.
2. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про комерційну таємницю.
3. Особливості кримінальної відповідальності за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольну роботу студенти виконують у вигляді реферату за такою структурою: “Вступ” обсягом до двох сторінок, де розкривається суть теми; “Основна частина”, яка складається з двох чи трьох питань. Розкриваючи питання, необхідно показати знання теми, дати аналіз чинних норм права з використанням практичного досвіду, висловити конкретні особисті зауваження і рекомендації щодо досліджуваної тематики. У розділі “Висновки” (обсяг — до двох сторінок) слід зазначити і по можливості обґрунтувати пропозиції і рекомендації із вдосконалення чинного законодавства чи теоретичних положень з теми реферативної роботи. Наприкінці необхідно навести список використаних джерел.

Студент має належним чином оформити титульну сторінку, підписати роботу, зазначити дату виконання і у визначені строки подати на перевірку.

Тему контрольної роботи студент вибирає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки. Якщо остання цифра номера залікової книжки “5”, то відповідно треба вибрати тему 5.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Правова охорона та захист комерційної таємниці.
2. Суб'єкти й об'єкти захисту комерційної таємниці.
3. Компетенція державних органів, що здійснюють правове регулювання у сфері захисту комерційної таємниці.
4. Правові засади одержання, використання, поширення та зберігання інформації.
5. Поняття комерційної таємниці підприємств, установ, організацій.
6. Відмежування комерційної таємниці (інформації) від доступної інформації, державної науково-технічної інформації, державної таємниці, банківської таємниці.
7. Склад і обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, порядок встановлення охорони.
8. Перелік відомостей, які не можуть становити комерційну таємницю.
9. Умови та правила здійснення діяльності у сфері захисту комерційної таємниці.
10. Специфіка та особливості договірних відносин у сфері забезпечення охорони комерційної таємниці (інформації).
11. Договір про захист комерційної інформації (про конфіденційність).
12. Відповідальність сторін за порушення умов договору, за розкриття комерційної таємниці.
13. Правовий режим науково-технічної інформації.
14. Державна реєстрація, облік і використання результатів науково-технічної діяльності.
15. Суб'єкти правовідносин у сфері науково-технічної інформації.
16. Суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють діяльність у галузі криптографічного захисту інформації. Криптографічний захист інформації.
17. Основи правового захисту інформації в автоматизованих системах.

18. Встановлення вимог і правил щодо захисту інформації.
19. Державна політика щодо державної таємниці.
20. Інформація, що не належить до державної таємниці.
21. Порядок зарахування інформації до державної таємниці.
22. Звід відомостей, що становлять державну таємницю.
23. Зміна ступеня секретності інформації та скасування рішення про віднесення її до державної таємниці.
24. Допуск громадян до державної таємниці.
25. Неправомірне збирання комерційної таємниці.
26. Поняття розголошення комерційної таємниці.
27. Дисциплінарна відповідальність за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю.
28. Цивільно-правова відповідальність за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю.
29. Адміністративна відповідальність за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю.
30. Кримінальна відповідальність за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю. Поняття та ознаки злочину.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Характеристика особливостей законодавства у сфері захисту комерційної таємниці.
2. Форми здійснення права на захист комерційної таємниці.
3. Правова охорона комерційної таємниці.
4. Правовий захист комерційної таємниці.
5. Методи правового регулювання, що забезпечують захист комерційної таємниці.
6. Нормативно-правові джерела.
7. Суб'єкти захисту комерційної таємниці.
8. Об'єкти захисту комерційної таємниці.
9. Права іноземних громадян і осіб без громадянства щодо захисту комерційної таємниці та нерозголошення її відомостей.
10. Обов'язки іноземних громадян і осіб без громадянства щодо захисту комерційної таємниці та нерозголошення її відомостей.
11. Компетенція державних органів, що здійснюють правове регулювання у сфері захисту комерційної таємниці.
12. Контроль за додержанням законодавства про державну таємницю.
13. Нагляд за додержанням законодавства про захист державної таємниці.

14. Система державних органів у сфері охорони державної таємниці.
15. Повноваження центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у сфері охорони та захисту комерційної таємниці.
16. Поняття та види режимно-секретних органів.
17. Структура державних органів у сфері охорони державної таємниці.
18. Права та обов'язки режимно-секретних органів.
19. Поняття та визначення права на інформацію.
20. Правові засади одержання інформації.
21. Правові засади використання інформації.
22. Правові засади поширення та зберігання інформації.
23. Інформаційні відносини.
24. Основні принципи інформаційних відносин.
25. Об'єкти інформаційних відносин.
26. Суб'єкти інформаційних відносин.
27. Способи доступу до офіційних документів.
28. Способи доступу до письмової інформації.
29. Інформація, що не підлягає наданню та ознайомленню.
30. Способи доступу до усної інформації.
31. Документи, що не підлягають наданню та ознайомленню.
32. Поняття комерційної таємниці підприємств, установ, організацій.
33. Відмежування комерційної таємниці (інформації) від доступної інформації, державної науково-технічної інформації, державної таємниці, банківської таємниці.
34. Принципи конфіденційності.
35. Поняття та зміст доступної інформації.
36. Поняття та зміст державної науково-технічної інформації.
37. Поняття та зміст державної таємниці.
38. Поняття та зміст банківської таємниці.
39. Склад і обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю.
40. Порядок встановлення охорони відомостей, що становлять комерційну таємницю.
41. Перелік відомостей, які не можуть становити комерційну таємницю.
42. Порядок забезпечення захисту конфіденційної інформації.
43. Права осіб, що володіють конфіденційною інформацією.

44. Обов'язки осіб, що володіють конфіденційною інформацією.
45. Умови здійснення діяльності у сфері захисту комерційної таємниці.
46. Правила здійснення діяльності у сфері захисту комерційної таємниці.
47. Специфіка договірних відносин у сфері забезпечення охорони комерційної таємниці (інформації).
48. Можливі способи захисту комерційної таємниці підприємств.
49. Договір про захист комерційної інформації (про конфіденційність).
50. Відповідальність сторін за порушення умов договору і розкриття комерційної таємниці.
51. Правова база, що регулює порядок одержання та використання науково-технічної інформації.
52. Правовий режим науково-технічної інформації.
53. Державна реєстрація результатів науково-технічної діяльності.
54. Облік і використання результатів науково-технічної діяльності.
55. Суб'єкти правовідносин у сфері науково-технічної інформації.
56. Правовідносини між власниками науково-технічної інформації.
57. Правовідносини між споживачами і посередниками науково-технічної інформації.
58. Забезпечення інженерно-технічними заходами порядку доступу, цілісності та доступності інформації.
59. Організація проведення комплексних перевірок науково-дослідних установ, що фінансуються з державного бюджету.
60. Контроль за функціонуванням системи технічного захисту інформації.
61. Оформлення результатів комплексної перевірки діяльності науково-дослідної установи.
62. Суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють діяльність у галузі криптографічного захисту інформації.
63. Криптографічний захист інформації як вид захисту.
64. Основи правового захисту інформації в автоматизованих системах.
65. Загальні вимоги до забезпечення захисту інформації в АС.
66. Встановлення вимог і правил до захисту інформації.
67. Організація захисту в АС.
68. Служби захисту інформації в АС.

69. Державна політика щодо державної таємниці.
70. Зарахування інформації до державної таємниці.
71. Інформація, що не належить до державної таємниці.
72. Права державних експертів з питань таємниць.
73. Обов'язки державних експертів з питань таємниць.
74. Порядок зарахування інформації до державної таємниці.
75. Звід відомостей, що становлять державну таємницю.
76. Зміна ступеня секретності інформації.
77. Порядок скасування рішення про зарахування інформації до державної таємниці.
78. Допуск громадян до державної таємниці.
79. Відмова у наданні допуску до державної таємниці.
80. Неправомірне збирання комерційної таємниці.
81. Поняття розголошення комерційної таємниці.
82. Схилення до розголошення комерційної таємниці.
83. Види правопорушень законодавства щодо нерозголошення комерційної таємниці згідно з чинним законодавством.
84. Дисциплінарна відповідальність за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю.
85. Цивільно-правова відповідальність за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю.
86. Адміністративна відповідальність за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю.
87. Кримінальна відповідальність за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю.
88. Поняття та ознаки злочину щодо розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю.
89. Захист особи від неправдивої інформації.
90. Докази у справах про розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

1. *Конституція України*. — К., 1996.
2. *Коментар до Конституції України*. — К., 1996.
3. *Цивільний кодекс України*. — К., 2003.
4. *Кодекс України про адміністративні правопорушення // Право України*. — 1995. — № 3–4.

5. *Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р.* // ВВР України. — 2001. — № 25–26. — Ст. 131.
6. *Господарський Кодекс України.* — К., 2004.
7. *Закон України “Про власність” (із змін. та допов.)* // ВВР України. — 1992. — № 30.
8. *Закон України “Про захист від недобросовісної конкуренції” від 7 червня 1996 р. № 236/96-ВР (із змін. і допов.)* // Уряд. кур’єр. — 1997. — 18 груд.
9. *Закон України “Про господарські товариства” (із змін. і допов.)* // ВВР України. — 1991. — № 49.
10. *Закон України “Про захист економічної конкуренції” від 11 січня 2001 р. № 2210-III* // ВВР України. — 2001. — № 12. — Ст. 64.
11. *Закон України “Про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів, що регулюють банківську діяльність”* // Голос України. — 1994. — 1 квіт.
12. *Закон України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності”* // ВВР України. — 1996. — № 20. — Ст. 82.
13. *Закон України “Про охорону прав на зазначення походження товарів”* // ВВР України. — 1999. — № 32. — Ст. 267.
14. *Закон України “Про Національний банк України”* // ВВР України. — 1999. — № 29. — Ст. 238.
15. *Закон України “Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб’єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження”* // ВВР України. — 2000 — № 12. — Ст. 97.
16. *Закон України “Про природні монополії”* // ВВР України. — 2000. — № 30. — Ст. 238.
17. *Закон України “Про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів України”* // ВВР України. — 1993. — № 26.
18. *Про Основні напрями конкурентної політики на 2000–2002 роки та заходи щодо їх реалізації: Указ Президента України від 26.02.2000 № 219/00.*
19. *Закон України “Про охорону прав на винаходи та корисні моделі”* // Голос України. — 1994. — 3 берез.
20. *Закон України “Про охорону прав на знаки для товарів та послуг”* // Голос України. — 1994. — 17 лют.
21. *Закон України “Про охорону прав на промислові зразки”* // ВВР України. — 1994. — № 33.

22. *Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону України РСР «Про захист прав споживачів»»* // Голос України. — 1994. — 15 січ.
23. *Закон України «Про інформацію»* // ВВР України. — 1992. — № 48. — Ст. 650.
24. *Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах»* // ВВР України. — 1994. — № 31. — Ст. 286.
25. *Закон України «Про державну таємницю»* (у ред. Закону від 21.09.99 № 1079-XIV // ВВР України. — 1999. — № 49. — Ст. 428.
26. *Закон України «Про науково-технічну інформацію»* // ВВР України. — 1993. — № 33. — Ст. 345.
27. *Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці*: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 1993 р. № 611.
28. *Концепція технічного захисту інформації в Україні*: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 1997 р. № 1126.
29. *Положення про технічний захист інформації в Україні*: Затв. Указом Президента України від 27 вересня 1999 р. № 1229/99.
30. *Про затвердження Положення про контроль за функціонуванням системи технічного захисту інформації*: Наказ департаменту спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації служби безпеки України від 22.12.99 № 61.
31. *Про затвердження Інструкції про порядок забезпечення режиму безпеки, що повинен бути створений на підприємствах, установах та організаціях, які здійснюють підприємницьку діяльність у галузі криптографічного захисту конфіденційної інформації, що є власністю держави*: Наказ департаменту спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації служби безпеки України від 22.10.99 № 45.
32. *Про затвердження Положення про порядок розроблення, виготовлення та експлуатації засобів криптографічного захисту конфіденційної інформації*: Наказ департаменту спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації служби безпеки України від 30.11.99 № 53.
33. *Інструкція про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави*: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27.11.98 № 1893

34. *Положення* про режимно-секретні органи в міністерствах, відомствах, уряді Автономної Республіки Крим, місцевих органах державної виконавчої влади, виконкомах Рад, на підприємствах, в установах і організаціях: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.95 № 609.
35. *Про затвердження* Інструкції щодо умов і правил здійснення діяльності у галузі технічного захисту інформації та контролю за їх дотриманням: Наказ державної служби безпеки України з питань технічного захисту інформації від 23.05.94 № 46.
36. *Інструкція* про умови і правила провадження підприємницької діяльності (ліцензійні умови), пов'язаної з розробленням, виготовленням, ввезенням, вивезенням, реалізацією та використанням засобів криптографічного захисту інформації, а також з наданням послуг із криптографічного захисту інформації, та контроль за їх дотриманням: Затв. наказом Ліцензійної палати України та Департаменту спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації Служби безпеки України від 17.11.98 № 104/81.
37. *Про затвердження* Порядку комплексної перевірки діяльності науково-дослідних установ, які повністю або частково фінансуються за рахунок державного бюджету: Наказ Міністерства України у справах науки і технологій, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України від 28.01.97 № 7/7/50.
38. *Про затвердження* Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт: Постанова від 20 липня 1996 р. № 830.
39. *Рішення* Конституційного Суду України у справі щодо офіційного тлумачення статей 3, 23, 31, 47, 48 Закону України “Про інформацію” та статті 12 Закону України “Про прокуратуру” (справа К. Г. Устименка) від 30 жовтня 1997 року.

Основна

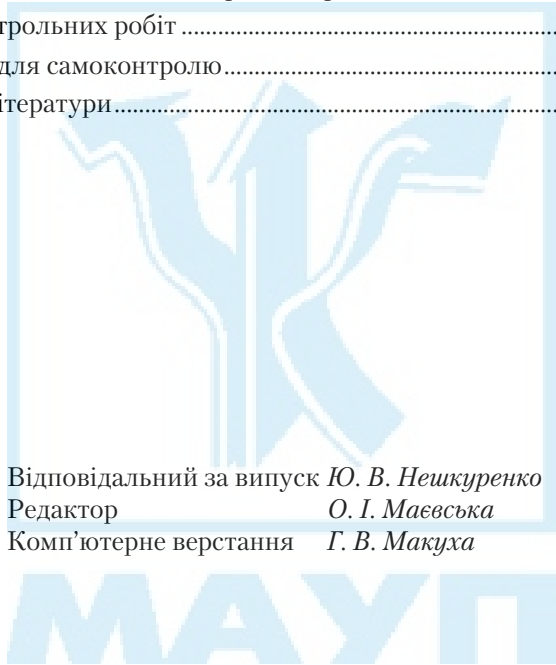
40. *Андрощук Г. О.* Пірати індустрії. — К.: Знання, 1991. — 48 с. — (Сер. 8. Новини науки і техніки. № 5).
41. *Андрощук Г. А., Галак Н. М., Коваль А. А. и др.* Промышленная собственность: охрана и защита прав владельцев. — К., 1991. — 160 с.
42. *Андрощук Г. А., Давыдов И. Ю.* Предпринимательство и безопасность. — К.: Знання, 1993. — 27 с.
43. *Андрощук Г. О.* Правове регулювання захисту комерційної таємниці в Україні // Адвокат. — 1997. — № 4(7). — С. 49–53.

44. *Андрощук Г. А., Пахаренко А. П.* Право интеллектуальной собственности в США // Бизнес информ. — 1999. — № 16. — С. 12–15.
45. *Андрощук Г., Вороненко Л.* Какие сведения могут составлять коммерческую тайну // Бизнес информ. — 1999. — № 9–10. — С. 12–18.
46. *Андрощук Г., Вороненко Л.* Методика выявления сведений, составляющих коммерческую тайну // Бизнес информ. — 1999. — № 11, 12. — С. 13–18.
47. *Андрощук Г., Вороненко Л.* Определение сведений, подлежащих защите при проведении опытно-конструкторских работ // Бизнес информ. — 1999. — № 13, 14. — С. 9–11.
48. *Андрощук Г., Вороненко Л.* Коммерческая тайна и конкуренция // Проблемы науки. — 1999. — № 6. — С. 49–99.
49. *Андрощук Г., Вороненко Л.* Захист комерційної таємниці: економіко-правовий аспект // Інтелектуальна власність. — 1999. — № 9. — С. 7–15.
50. *Андрощук Г. А., Работягова Л. И.* Патентное право: правовая охрана изобретений: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 1999. — 216 с.
51. *Андрощук Г. О.* Секретна інформація як об'єкт правової охорони // Інтелектуальна власність. — 1999. — № 3, 4. — С. 29–34.
52. *Андрощук Г. О.* Правове регулювання ноу-хау // Проблеми науки. — 1999. — № 12. — С. 51–58.
53. *Громов Г. Р.* Очерки информационной технологии. — М.: Инфо-Арт, 1992. — 336 с.
54. *Соловьев Э. Я.* Коммерческая тайна и ее защита. — М.: ИВФ Антал, 1996. — 64 с.
55. *Чернявский А. А.* Промышленный шпионаж и безопасность предпринимательства: Учеб.-метод. пособие. — К.: МЗУУП, 1994. — 64 с.
56. *Гасанов Р. М.* Шпионаж и бизнес. — М.: ТОО ПКФ “Сааги”, 1993. — 320 с.
57. *Корнеев Л. А.* Тайная война монополий. — К.: Политиздат Украины, 1978. — 126 с.
58. *Чернявский А. А.* Безопасность предпринимательской деятельности: Конспект лекций. — К.: МАУП, 1998. — 124 с.
59. *Бержье Ж.* Промышленный шпионаж. — М.: Междунар. отношения, 1971. — 176 с.

60. *Гуров А. И.* Профессиональная преступность: прошлое и современность. — М.: Юрид. лит, 1990. — 304 с.
61. *Казакевич О. Ю., Кочнев Н. В., Максименко В. Г., Пиния А. Г., Шиян Н. И.* Предприниматель в опасности: способы защиты: Практическое руководство для предпринимателей и бизнесменов. — М., 1992. — 72 с.
62. *Козлов С. Б., Иванов Е. В.* Предпринимательство и безопасность / Под общ. ред. Ю. Б. Долгополова. — М.: Агентство НТИ. — 1991. — Ч. 1, 2. — 507 с.
63. *Козлов С. Б., Иванов Е. В.* Предпринимательство и безопасность / Под общ. ред. Ю. Б. Долгополова. — М.: Агентство НТИ, 1991. — Ч. 3. — 397 с.
64. *Коммерческая тайна* (поиск, суждения, размышления, предложения). — 2-е изд., доп. — Львов, 1991. — 286 с.
65. *Меньшиков А. А.* Правовые вопросы передачи ноу-хау в международной торговле: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. — М.: ИГПАН СССР, 1983.
66. *Практика защиты коммерческой тайны в США.* Руководство по защите Вашей деловой информации. — М.: СП “Crokus Intel-pation”, 1990. — 253 с.
67. *Штумпф Г.* Договор о передаче ноу-хау. — М.: Прогресс, 1976. — С. 25.
68. *Свинсон Б.* Экономическая преступность: Пер. со швед. / Вступ. ст. М. А. Моргуновой и Ю. А. Решетова; Под ред. М. А. Моргуновой. — М.: Прогресс, 1987. — 160 с.
69. *Интеллектуальная собственность в Украине: правовые основы и практика:* Науч.-практ. изд.: В 4 т. / Под общ. ред. А. Д. Святоцкого. — К.: Ин Юре, 1999.
70. *Низенко Э. И.* Обеспечение безопасности предпринимательской деятельности: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 2003. — 123 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Правовий захист комерційної таємниці”	4
Зміст дисципліни “Правовий захист комерційної таємниці”	5
Плани семінарських (практичних) занять	9
Вказівки до виконання контрольної роботи	13
Теми контрольних робіт	14
Питання для самоконтролю	15
Список літератури	18



Відповідальний за випуск *Ю. В. Нешкуренко*
Редактор *О. І. Маєвська*
Комп'ютерне верстання *Г. В. Макуха*

Зам. № ВКЦ-2649

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП